

ارزشیابی شیرین

مهدی رضایی

یاد ده ما را سخن‌های دقیق
 که تو را رحم آورد آن ای رفیق
 هم دعا از تو اجابت هم ز تو
 ایمنی از تو مهابت هم ز تو
 گر خطا گفتیم اصلاحش تو کن
 مصلحتی تو ای تو سلطان سخن
 کیمیا داری که تبدیلش کنی
 گر چه جوی خون بود نیلش کنی
 این چنین میناگری‌ها کار توست
 این چنین اکسیرها اسرار توست
 آب را و خاک را بر هم زدی
 ز آب و گل نقش تن آدم زدی

«مولوی»

ارزشیابی پدیده‌ای است که معمولاً با خودش ترس یا دست‌کم اضطراب به همراه دارد؛ اما با تمام این احوال، وجودش لازم است و همه‌ی ما به محاسن آن واقفیم، حتی در متون دینی ما هم تأکید شده است که خودمان را دائم مورد ارزیابی قرار دهیم. شاید آنجا که فرموده‌اند: «حاسبوا أنفسکم قبل أن تُحاسبوا»، به این امر اشاره داشته‌اند.

اما چه کنیم با این ترس و اضطراب؟! روش‌های زیادی برای کاهش این اضطراب بررسی و پیشنهاد شده‌اند؛ از شیرین کردن جریان ارزشیابی تا مستمر شدن آن و... یکی از این راهکارها که سالیان زیادی است در دوره‌ی ابتدایی به آن تأکید شده است، ارزشیابی توصیفی است. در این روش، دانش‌آموز به جای اینکه با عددی مواجه شود که حاصل نمره‌ی آزمون اوست، آزمونی که در بیشتر مواقع کتبی است، با کارنامه‌ای روبه‌رو می‌شود که توصیفی از وضعیت خود اوست. این توصیف حاصل تعامل آموزگار و دانش‌آموز در طول سال تحصیلی است.

بدیهی است وقتی می‌دانیم دانش‌آموزمان در ریاضی در مبحث «خواندن ساعت» مشکل دارد، بهتر می‌توانیم برای تقویت وضعیت آموزشی او برنامه‌ریزی کنیم، تا اینکه فقط بدانیم نمره‌ی ریاضی آن دانش‌آموز هجده شده است.

در طول این سال‌ها، شاهد فراز و فرودهایی در اجرای این روش بوده‌ایم و تجربه‌هایی داشته‌ایم. در این شماره از مجله پای این اتفاقات نشستیم و در تلاشیم با استفاده از تجربه و خرد جمعی، گامی به سوی ارتقای کیفیت ارزشیابی در کلاس‌ها برداریم. متأسفانه هنوز هم شاهدیم در برخی مدرسه‌ها ارزیابی همچنان به صورت گذشته انجام می‌شود و فقط در خروجی نهایی با جمله‌هایی ثابت وضعیت دانش‌آموزان توصیف می‌شود.

در دوره‌ی جدید رشد آموزش ابتدایی، تمرکز ما بر مسائل اساسی مرتبط با مخاطبان محترم است. هر شماره یکی از این مسائل موضوع کار قرار می‌گیرد. اگر به نظر شما جای برخی موضوعات در این مجله خالی است، فرصت خوبی است تا دست به کار شوید و برای ما از مسائل و دغدغه‌ها و احیاناً تجربه‌ها و پیشنهادهای خود بنویسید. دفتر مجله با رغبت منتظر نقطه‌نظرات شماست. از قدیم گفته‌اند:

هم ز عکس روی سیمرغ جهان
چهره‌ی سیمرغ دیدند از جهان
چون نگه کردند آن سی مرغ زود
بی‌شک این سی مرغ آن سیمرغ بود
در تحیر جمله سرگردان شدند
باز از نوعی دگر حیران شدند
خویش را دیدند سیمرغ تمام
بود خود سیمرغ سی مرغ مدام
چون سوی سیمرغ کردند نگاه
بود این سیمرغ این کین جایگاه
ور بسوی خویش کردند نظر
بود این سیمرغ ایشان آن دگر
ور نظر در هر دو کردند به هم
هر دو یک سیمرغ بودی بیش و کم^۲

در واقع این مجله با حضور تک‌تک ما تبدیل به مجله‌ای کامل می‌شود. طبق قرار قبلی، در بالای هر مطلب دو رمزینه برای ثبت نظرات شما (پسندیدم/نپسندیدم) قرار داده‌ایم. ثبت نظر می‌تواند کمترین سطح همکاری شما با ما باشد که برای مجله بیشترین بهره را دارد؛ پس لطفاً ما را از نظرات خود محروم نفرمایید. و در آخر، حتماً باید یادی از شهدای مظلوم جبهه‌ی حق در مقابل جلادان رژیم صهیونیستی داشته باشیم و به درگاه حضرت حق خالصانه نضرع کنیم که هرچه زودتر ریشه‌ی این رژیم شیطانی از جهان کنده شود. مشاهده‌ی این حجم از خشونت برای همه دردآور و برای ما معلم‌ها تلخ‌تر است. وقتی کودکانی را می‌بینیم که هم‌بازی مرگ و آتش شده‌اند. بر همه‌ی ماست که برای رفع این فتنه تلاش کنیم. بیا باید با هم فکر کنیم که وظیفه‌ی ما در این معرکه چیست؟

پی‌نوشت‌ها

۱. رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم: حاسبوا أنفسکم قبل أن تحاسبوا، و زنوها قبل أن تؤزنوا، و تجهزوا للعرض الآخر. [ایضاح الانوار: ۲۶/۶۷۳/۷۰].
پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: پیش از آنکه مورد حسابرسی قرار گیرید، خود به حساب نفستان برسید و پیش از آن که سنجیده شوید، خود نفستان را در ترازوی سنجش بگذارید و برای آن حساب‌رسی بزرگ آماده شوید.
۲. منطق الطیر، عطار نیشابوری، حکایت سی‌مرغ در پیشگاه سیمرغ.